

DEWAN MAJLIS**Khamis, 5 Rabiulakhir 1432 / 10 Mac 2011****YANG DI-PERTUA
DAN AHLI-AHLI MAJLIS MESYUARAT
NEGARA****HADIR:****YANG DI-PERTUA**

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Laila Setia Bakti Diraja
Dato Laila Utama Haji Awang Isa bin
Pehin Datu Perdana Manteri Dato Laila
Utama Haji Awang Ibrahim, DK., SPMB.,
DSNB., PHBS., PBLI., PJK., PKL.,
Yang Di-Pertua, Majlis Mesyuarat Negara,
Negara Brunei Darussalam.

**AHLI-AHLI RASMI KERANA JAWATAN
(PERDANA MENTERI DAN MENTERI-
MENTERI)**

Kebawah Duli Yang Maha Mulia
Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal
Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni
Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien
Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang
Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam,
Perdana Menteri, Menteri Pertahanan
dan Menteri Kewangan, Negara Brunei
Darussalam.

Duli Yang Teramat Mulia
Paduka Seri Pengiran Muda Mahkota
Pengiran Muda Haji Al-Muhtadee Billah ibni
Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri
Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah
Mu'izzaddin Waddaulah, DKMB., DPKT.,
King Abdul Aziz Ribbon, First Class (Saudi
Arabia), The Order of the Renaissance (First
Degree) (Jordan), Medal of Honour (Lao),
DSO (Singapore), Order of Lakandula with
the Rank of Grand Cross (Philippines), DSO
(Military) (Singapore), PHBS., Menteri Kanan
di Jabatan Perdana Menteri, Negara Brunei
Darussalam.

Duli Yang Teramat Mulia
Paduka Seri Pengiran Perdana Wazir
Sahibul Himmah Wal-Waqar Pengiran
Muda Mohamed Bolkiah ibni Al-Marhum
Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul
Khairi Waddien, DKMB., DK., PHBS., PBLI.,
PJK., Menteri Hal Ehwal Luar Negeri dan
Perdagangan, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Seri Kerna Dato Seri
Setia (Dr.) Haji Awang Abu Bakar bin Haji
Apong, PSNB., DSLJ., SMB., PHBS., PIKB.,
PKL., Menteri Pendidikan,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Johan Pahlawan Dato
Seri Setia Awang Haji Adanan bin Begawan
Pehin Siraja Khatib Dato Seri Setia Awang
Haji Mohd. Yusof, PSNB., DPMB., PHBS.,
PJK., PIKB., PKL.,
Menteri Kesihatan,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Indera Pahlawan Dato
Seri Setia Awang Haji Suyoi bin Haji Osman,
PSNB., DPMB., PJK., PIKB., PKL.,
Menteri Pembangunan,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Hamzah Pahlawan Dato
Seri Setia Awang Haji Abdullah bin Begawan
Mudim Dato Paduka Haji Bakar, PSNB.,
DPMB., PKL.,
Menteri Perhubungan,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Seri Utama Dato Seri
Setia Awang Haji Yahya bin Begawan Mudim
Dato Paduka Haji Bakar, PSNB., SPMB.,
PJK., PIKB., PKL.,
Menteri Perindustrian dan Sumber-Sumber
Utama,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Laila Setia Dato Seri
Setia Awang Haji Abdul Rahman bin Haji
Ibrahim, PSNB., DPMB., PHBS., PIKB.,
PKL.,
Menteri Kewangan II (Kedua),
Di Jabatan Perdana Menteri,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Pekerma Dewa Dato Seri
Setia Awang Lim Jock Seng, PSNB., SPMB.,
PHBS., PJK., PKL.,
Menteri Hal Ehwal Luar Negeri dan
Perdagangan II (Kedua),
Negara Brunei Darussalam.
(Tidak hadir sebelah pagi)

Yang Berhormat
Pehin Datu Singamanteri Kolonel (B) Dato
Seri Paduka Awang Haji Mohammad Yasmin
bin Haji Umar, SPMB., PHBS.,
Menteri Tenaga (Minister of Energy),
Di Jabatan Perdana Menteri,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pengiran Dato Seri Setia Dr Haji Mohammad
bin Pengiran Haji Abd Rahman,
DSSUB., PIKB., PKL.,
Menteri Hal Ehwal Ugama,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Udana Khatib Dato Paduka Seri Setia
Ustaz Haji Awang Badaruddin bin Pengarah
Dato Paduka Haji Othman, PSSUB., DPMB.,
PHBS., PBLI., PJK., PKL.,
Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Diraja
Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji
Abdullah, DPMB., PSB., PJK., PIKB., PKL.,
Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan,
Negara Brunei Darussalam.

AHLI-AHLI YANG DILANTIK ORANG YANG BERGELAR:

Yang Amat Mulia
Pengiran Setia Negara Pengiran (Dr.) Haji Mohd. Yusof bin Pengiran Haji Abdul Rahim, DK., SPMB., DSNB., POAS., PHBS., PBLI., PJK., PKL.,
Negara Brunei Darussalam.

AHLI-AHLI YANG DILANTIK ORANG-ORANG YANG TELAH MENCAPAI KECEMERLANGAN:

Yang Berhormat
Pehin Kapitan Lela Diraja Dato Paduka Awang Goh King Chin,
DPMB., PHBS., PJK.,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Orang Kaya Maha Bijaya Awang Haji Othman bin Uking,
SNB., SMB., PSB., PJK., PKL.,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Dato Paduka Awang Haji Idris bin Haji Abas,
DPMB., SNB., PJK.,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahai,
PSB.,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Dato Paduka Awang Haji Puasa bin Orang Kaya Seri Pahlawan Tudin,
DPMB., SLJ., PJK. PKL.,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Dato Paduka Awang Haji Yunos bin Mohd. Noh,
DPMB., PJK., PKL.,
Negara Brunei Darussalam.

AHLI-AHLI YANG DILANTIK MEWAKILI DAERAH-DAERAH:

Yang Berhormat
Awang Haji Bakar bin Mansor,
SMB., PSB., PKL.,
Daerah Brunei dan Muara,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Awang Haji Mohd. Shafiee bin Ahmad,
SMB.,
Daerah Belait
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha bin Abd. Rauf,
DPMB., PSB., PJK., PIKB., PKL.,
Daerah Tutong,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat
Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad,
SMB., PSB.,
Daerah Temburong,
Negara Brunei Darussalam.

HADIR BERSAMA:

Yang Dimuliakan
Pehin Orang Kaya Pekerma Jaya Dato Paduka Haji Judin Haji Asar, DPMB., SLJ., POAS., PHBS., PBLI., PJK., PKL.,
Jurutulis Majlis Mesyuarat Negara,
Negara Brunei Darussalam.

Yang Mulia
Dayang Rose Aminah binti Haji Ismail,
Timbalan Jurutulis Majlis Mesyuarat Negara,
Negara Brunei Darussalam.

Mesyuarat mula bersidang pukul 9.00 pagi

Jurutulis: Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum Warahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh. Mesyuarat Pertama dari Musim Permesyuaratan Ketujuh bagi Majlis Mesyuarat Negara bersidang pada hari ini iaitu hari yang kelapan, didahului dengan bacaan Doa Selamat.

BACAAN DOA SELAMAT

Doa Selamat dibacakan oleh Yang Dimuliakan Pehin Khatib Awang Haji Mustapa bin Haji Murad. (Imam Jame 'Asr Hassanil Bolkiah).

Yang Di-Pertua: Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh dan selamat pagi. Alhamdulillah, syukur kehadiran Allah Subhanahu Wata'ala, pagi ini dapatlah Ahli-Ahli Yang Berhormat bersidang lagi bagi hari yang kelapan Majlis Mesyuarat Pertama dari Musim Permesyuaratan Ketujuh Majlis Mesyuarat Negara.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, pada hari kelmarin persidangan Majlis Mesyuarat Negara di peringkat Jawatankuasa, masih lagi membincangkan Rang Undang-Undang Perbekalan 2011 dan 2012. Dengan yang demikian, untuk membolehkan majlis mesyuarat Jawatankuasa bersidang semula, maka persidangan Majlis Mesyuarat Negara ini saya tangguhkan.

(Mesyuarat ditangguhkan)

(Majlis bersidang sebagai Jawatankuasa)

Yang Berhormat Pengerusi: Bismillahir Rahmanir Rahim. Ahli-Ahli Yang Berhormat, majlis ini sekarang bersidang sebagai mesyuarat Jawatankuasa.

Kelmarin Tajuk Besar, Kementerian Pembangunan telah pun selesai dan dijadikan sebahagian daripada Jadual. Sekarang, kita beralih kepada Tajuk Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan.

Jurutulis: Tajuk SL01A - Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan.

Yang Berhormat Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, sebelum saya mempersilakan Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan memberikan ucapan pembukaan, saya meminta perhatian dan kerjasama dari Ahli-Ahli Yang Berhormat di sebelah sini tentu banyak mereka akan mengemukakan soalan-soalan mengenai dengan kementerian ini. Jika maksud soalan-soalan yang akan dikemukakan itu sudah diliputi dalam ucapan atau mukadimah Yang Berhormat Menteri maka saya berpendapat tidaklah perlu soalan itu ditanya dengan panjang lebar, memadai dinyatakan saja soalan itu, secara ringkas dan diakui telah diliputi dalam ucapan Yang Berhormat Menteri yang berkenaan. Sekian saya minta kerjasama dan perhatian Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Sekarang, saya mempersilakan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, jika ingin

memberikan penjelasan mengenai dengan Tajuk ini. Terima kasih.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Draja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum Warahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi kerana memberikan peluang kepada saya untuk memberikan ucapan mukadimah sebelum perbahasan mengenai dengan peruntukan Kebudayaan, Belia dan Sukan dimulakan.

Yang Berhormat Pehin Pengerusi dan Ahli-Ahli Yang Behormat, sepertimana yang telah dijelaskan pada permulaan permesyuaratan mengenai pembentangan peruntukan bagi tahun 2011/2012. Yangmana peruntukan yang diberikan kepada kementerian-kementerian itu adalah mengikut kepada sumber pendapatan negara, dan kemampuan bagi negara, khususnya kementerian-kementerian untuk membelanjakan peruntukan-peruntukan yang diberikan itu.

Dalam waktu yang sama, Yang Berhormat Menteri Kewangan juga telah pun memberikan *assurance*, dalam mana walaupun peruntukan yang diberikan itu tidak memenuhi akan keperluan-keperluan ataupun peruntukan yang diperlukan tetapi jaminan diberikan apabila diperlukan. Ianya akan memberikan tambahan-tambahan, jika difikirkan perlu kepada kementerian-kementerian yang memerlukannya.

Maka sehubungan dengan itu, peruntukan perbelanjaan yang diberikan kepada

Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan adalah difikirkan munasabah dan mencukupi, kerana kita juga beringat iaitu berhemat dalam membelanjakan peruntukan-peruntukan kerajaan, seperti perumpaan Melayu, "Bila kita mahu berpakaian itu biarlah diukur di badan kita sendiri".

Jadi dengan peruntukan yang diberikan kepada Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, maka ianya akan dapat membolehkan untuk kementerian ini melaksanakan kerja-kerja ataupun program-program yang berhubung dengan kebudayaan, kesukanan, kebajikan dan kesejahteraan di Negara Brunei Darussalam ini.

Dan insya-Allah melalui peruntukan yang diberikan ini, maka Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan akan dapat mengungkayahkan berbagai-bagai projek, yang akan dapat meningkatkan lagi kesejahteraan dan kebajikan rakyat di negara ini khususnya ke arah membangun *capacity building* di kalangan golongan belia di negara ini. Yangmana Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan adalah menjurus kepada pembangunan belia-belia di negara ini, dengan menumpukan kepada belia-belia yang tidak dapat melanjutkan peringkat akademik mereka di peringkat yang tinggi. Kerana kementerian ini berpendapat bahawa untuk mengangkat belia-belia di negara ini sebagai belia yang mandiri dan belia yang akan dapat terkeluar daripada kepompong kemiskinan, mereka itu perlu diberikan latihan-latihan dan diberikan kemahiran-kemahiran, yang akan dapat memberikan jaminan mereka untuk

mendapat kehidupan yang selesa dan terjamin.

Dan begitu juga mengenai dengan peranan kementerian ini, kearah untuk mempertahankan dan mempreserve warisan dan kebudayaan bangsa. Maka dengan peruntukan yang ada ini Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan akan dapat dan mampu untuk mengungayahkan program-program yang akan dapat membangun, yang akan dapat memelihara dan yang akan dapat memperluaskan dan menyebarkan warisan dan kebudayaan bangsa kepada generasi muda di negara ini.

Sekian terima kasih Yang Berhormat.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat. Maka Tajuk Pertama SL01A – Jabatan Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan saya bukan untuk perbahasaan. Yang Berhormat Dato Haji Idris.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Idris bin Haji Abas: Terima kasih Yang Berhormat Pengerusi. Bismillahir Rahmanir Rahmanir, Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarkatuh. Yang Berhormat Pengerusi Majlis, Ahli-Ahli Yang Berhormat. Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan telah mengatur berbagai-bagai skim dan program bagi membina masyarakat belia seperti Belia Cinta Tanah Air, Belia Bertuah, Belia Aktif, Program Kemas, Program Khidmat Bakti Negara dan lain-lain. Setakat ini apakah pencapaian belia-belie dalam mengikuti program-program seperti itu sebagaimana persediaan diri mereka untuk menjadi sebagaimana sering kita dengar

ungkapan kata seperti “Pemuda Harapan Bangsa dan Pemuda Tiang Negara”.

Seterusnya salah satu pergerakan belia yang saya kira aktif dimana saya sendiri terlibat dalam kepimpinannya iaitu Persatuan Pengakap. Persatuan ini mempunyai lebih 2,000 orang ahli yang terdiri daripada berbagai peringkat umur yang terdiri dari Persatuan TUNAS, Pengakap Muda, Pengakap Remaja, Pengakap Kelana bagi lelaki dan perempuan.

Kebanyakannya yang melibatkan diri ialah anak-anak sekolah dan generasi baru yang bakal jadi pemimpin kita di masa depan. Sebagaimana yang pernah saya syorkan di tahun lalu, dan mencadangkan kalau boleh Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan kiranya akan dapat menyediakan peruntukan untuk satu tapak untuk memudahkan latihan aktiviti-aktiviti rekreasi dan perkhemahan sebagaimana juga yang telah pernah kita bincangkan bersama tempat tapak itu telah dikenal pasti iaitu di Ikas Bandong di Daerah Tutong.

Kita memerlukan tapak seperti ini untuk menyediakan tempat perkhemahan ataupun jambori untuk kira-kira 5,000 orang bagi acara-acara jambori antarabangsa yang dilengkapi dengan kemudahan-kemudahan yang bersesuaian. Tapak ini juga boleh digunakan dibukakan untuk kegunaan bersama oleh setiap-tiap persatuan belia yang aktif bagi apa-apa jua program pembinaan belia. Dari itu diharap dan dipohonkan akan mendapat bantuan dari Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan dan pihak-pihak berkenaan untuk mendapatkan tapak tersebut. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat Yang Berhormat Haji Shafiee.

Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee bin Ahmad: Terima kasih Yang Berhormat Pengerusi. Assalamualikum Warahmatullahi Wabarkatuh. Saya ada 2 persoalan untuk dikemukakan:-

1. Apa yang dimaklumi bahawa bantuan-bantuan membina rumah pada orang-orang yang daif di Negara Brunei Darussalam yang tidak mampu membina rumah sendiri adalah ishan Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam dan diselaraskan oleh beberapa agensi kerajaan, seperti Jabatan Perdana Menteri, Majlis Ugama Islam, JAPEM, Yayasan dan juga keempat-empat dari Jabatan Daerah di Negara Brunei Darussalam.

Pada pandangan saya, format bantuan membina rumah orang-orang daif ketika ini perlu dikaji semula mengikut merit dan permasalahannya. Seperti kita mungkin tidak perlu membina rumah seseorang pemohon daif jika pemohonan itu sudah berusia lanjut dan hidup sebatang kera atau mempunyai keluarga saudara tetapi tidak ada pepaduan daripada mereka.

Pemohon sebegini saya rasa kita hanya perlu menempatkannya

suatu ketempatan, misalnya satu barek khas kerajaan disediakan oleh pihak yang berkenaan sahaja. Membina sebuah rumah menelan belanja yang besar dan kita harus maklum bahawa apabila sipenerima sudah tiada lagi kembali ke alam baka maksud saya, rumah tersebut akan menjadi isu rebutan kalangan keluarga kecualilah jika orang daif itu mempunyai keluarga dan tanggungan. Itu pandangan dan cadangan saya; dan

2. Pada tahun lepas, awal tahun lepas Jabatan Kebudayaan dan Sukan ada mengadakan satu kaji selidik tentang kemiskinan. Adakah sudah diketahui keputusan kaji selidik mengenai dengan kemiskinan atau poverty line di Negara Brunei Darussalam yangmana dibantu oleh konsultan tempatan setahun yang lalu, jika sudah apa poverty line yang sudah dikenalpasti. Sekian Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih, ada lagi Ahli-Ahli Yang Berhormat lain. Yang Berhormat Dato Haji Puasa. Silakan.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Puasa bin Orang Kaya Seri Pahlawan Tudin: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Kaola ingin menimbulkan satu perkara saja yang berkaitan dengan belia-belia di negara ini. Kaola difahamkan Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan mempunyai perancangan untuk menjalankan kajian pemahaman belia-belia mengenai kebudayaan dan kesenian dan kajian

masalah sosial di kalangan belia. Kaola ingin tahu adakah kajian-kajian ini sudah dijalankan dan apakah hasil kajian tersebut.

Kaola mengambil maklum bahawa Kementerian-kementerian, di bawah Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan telah menjalankan projek "Belia Cinta Tanah Air" dan berbagai projek belia untuk mengarah kepada belia yang bertanggungjawab dan tidak bermasalah. Projek-projek ini nampaknya berjaya menarik ramai belia untuk menyertainya. Ini menunjukkan projek ini telah berjaya dan mendapatkan sambutan yang baik. Kaola mengucapkan tahniah diatas kejayaan kementerian yang berkenaan dalam mengendalikan projek-projek ini dan berharap ianya akan terus berjaya.

Sehubungan dengan ini, kaola mengesyorkan kalau sekiranya belia-belia yang ikut serta itu dimasukkan sebahagiannya belia-belia yang bermasalah supaya mereka itu akan turut berubah dengan pengaruh daripada belia tidak bermasalah untuk menjadi belia-belia yang bertanggungjawab setelah mengikuti projek-projek ini. Sekian Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat. Sekarang saya persilakan Yang Berhormat Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan untuk memberikan ulasan. Terima kasih.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Diraja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Pengerusi. Dalam

memberikan jawapan kaola akan menjawab soalan-soalan yang difikirkan mudah dulu Pehin. Sebelum kaola menjawab kepada persoalan-persoalan yang agak kompleks atau perlu memberikan apa ni, jawapan-jawapan-jawapan yang terbutir. Jadi kaola akan memulakan dengan memberikan jawapan kepada soalan yang diajukan oleh Yang Berhormat Dato Haji Puasa mengenai dengan kajian-kajian iaitu kajian pemahaman belia-belia mengenai kebudayaan kesenian dan kajian masalah sosial dikalangan belia-belia.

Yang sebenarnya kajian-kajian tersebut telah pun bermula pada tahun lepas iaitu bagi kajian pemahaman belia-belia mengenai kebudayaan dan kesenian pada bulan Ogos 2010 dan kajian masalah sosial dikalangan belia-belia pada bulan Oktober 2010 dan kajian-kajian tersebut telah pun diserahkan ataupun diberikan kepada pihak Universiti Brunei Darussalam dan kajian-kajian tersebut masih lagi dalam pelaksanaan dan yang mana bagi kajian pemahaman belia-belia mengenai Kebudayaan dan Kesenian akan berakhir pada bulan Januari tahun hadapan iaitu Januari 2012 dan manakala mengenai dengan kajian masalah sosial dikalangan belia-belia akan berakhir pada bulan Oktober 2011. Maka hingga setakat ini belumlah lagi dapat saya untuk memberikan butiran ataupun dapatan-dapatan daripada yang berkenaan sehinggalah ianya selesai dilaksanakan nanti. Insya-Allah.

Mengenai dengan saranan Yang Berhormat tadi supaya belia-belia yang bermasalah dapat diserapkan kedalam program-program belia, seperti Belia Cinta Tanah Air, dan

seumpamanya itu, itu adalah satu cadangan yang dialu-alukan dan diberikan sambutan dan insya-Allah perkara ini akan diungkapkan ianya akan dibincangkan dengan agensi-agensi yang berkenaan termasuk belia-belia yang dikenalpasti yang mempunyai permasalahan. Insya-Allah terima kasih.

Mengenai dengan soalan ataupun pandangan yang diberikan oleh Yang Berhormat Awang Haji Mohd. Shafiee bin Ahmad, iaitu mengenai dengan bantuan membina rumah-rumah orang daif yang khususnya bagi orang-orang tua yang tidak mempunyai keluarga, supaya ianya dapat ditempatkan di satu tempat selain daripada untuk membuatkan rumah khas kepada orang-orang berkenaan.

Yang sebenarnya Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan memang ada perancangan ataupun pelaksanaan, dalam mana orang-orang tua daif yang tidak dapat ditempatkan dengan ahli keluarganya ataupun akan menghadapi permasalahan jika ianya diberikan perumahannya sendiri untuk tinggal tanpa ada orang yang menemaninya, maka orang seperti ini akan ditempatkan di tempat-tempat yang difikirkan sesuai untuk orang-orang berkenaan itu.

Tapi walaupun penempatan orang seperti ini tidaklah dilaksanakan secara meluas, kerana Kementerian Belia dan Sukan masih memikirkan ataupun berpegang kepada prinsip *filiality* dalam mana ahli-ahli keluarga itu hendaklah bertanggungjawab kepada ahli keluarga masing-masing terutama sekali mereka yang tergolong sebagai golongan tua dan daif, dan belumlah lagi sampai masanya

bagi untuk membuat satu tempat atau bangunan yang khusus bagi menempatkan orang-orang tua dan orang-orang daif ini, kecuali ianya difikirkan terdesak dan tidak terdapat ahli-ahli keluarga yang menjaga dan menyara orang-orang daif berkenaan.

Dan mengenai dengan isu kaji selidik kemiskinan seperti yang ditimbulkan ataupun dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi, Alhamdulillah, kajian atau kaji selidik mengenai dengan kemiskinan di Negara Brunei Darussalam yang telah pun di ungkayahkan oleh sebuah syarikat ataupun konsultan di negara ini telah pun selesai pada bulan Januari 2011. Dan dapatan-dapatan atau hasil daripada kajian tersebut telah pun ditaklimatkan kepada Majlis Kebangsaan Isu Sosial di Negara Brunei Darussalam.

Dan daripada kajian-kajian tersebut apa yang telah pun diperolehi ataupun dihasilkan ialah ianya telah pun memberikan akan definasi kemiskinan, iaitu definasi yang mengambil kira yang digunakan oleh Majlis Ugama Islam mengikut stastitik syariah iaitu mengenai dengan fakir dan miskin. Dan kaji selidik tersebut juga telah pun menubuhkan satu pengkalan data (*database*) bagi warga miskin di negara ini. Dengan adanya pengkalan data berkenaan maka maklumat-maklumat berhubung dengan orang-orang miskin di negara ini akan mudah diperolehi dan dikemaskini dari masa ke semasa. Dan daripada pengkalan data yang telah pun diserahkan kepada kementerian ada terdapat 5,472 keluarga miskin ataupun mereka yang ditakrifkan sebagai fakir dan miskin di Negara Brunei Darussalam ini.

Dan kaji selidik tersebut juga telah pun menyediakan plan tindakan mengenai masalah-masalah kemiskinan di Negara Brunei Darussalam, yang mana antara lain, kaji selidik tersebut telah pun mengenal pasti mengenai dengan punca-punca kemiskinan di Negara Brunei Darussalam, yang mana ada terdapat 7 punca dan punca-punca ini saling berkait di antara satu dengan yang lain. Ertinya seorang yang miskin itu bukan hanya berpunca daripada satu sebab tetapi mempunyai sebab-sebab yang lain yang menjadikan ianya miskin. Sebagai contoh ialah iaitu miskin pekerjaan, miskin pendapatan, miskin keusahawanan, miskin pendidikan, miskin kesihatan, miskin harta dan miskin prasarana.

Dan punca-punca berkenaan secara persendirian atau secara kombinasi boleh menjerumuskan seseorang itu kepada kemiskinan. Dan hasil daripada dapatan-dapatan kaji selidik berkenaan tiga isu utama yang telah dapat dirumuskan untuk diberikan perhatian yang serius dalam menangani masalah kemiskinan di negara ini ataupun untuk mengangkat seseorang itu daripada kepompong kemiskinan:-

1. Pemberian dalam bentuk kewangan mengikut kadar yang sama rata tanpa menilai daya upaya seseorang itu untuk keluar dari kemiskinan, tidak dapat bertahan (*not sustainable*) bagi jangka masa panjang. Statistik penerima bantuan kebajikan dari JAPEM dan juga menerima agihan zakat dari Majlis Ugama Islam atau MUIB adalah semakin meningkat dari tahun ke setahun. Ini jelas menunjukkan bahawa bantuan sedemikian tidak dapat

mengeluarkan seseorang itu daripada kemiskinan;

2. Tindakan intervensi yang paling berkesan ialah tindakan yang dibentuk khusus bagi individu berkenaan dengan berpandukan, penilaian, daya upayanya untuk keluar dari kemiskinan. Dari pengkalan data yang telah ditubuhkan butiran yang meluas dan terperinci mengenai peribadi warga miskin termasuk maklumat kritikal seperti struktur keluarga, kesihatan, pendidikan dan ekonomi mereka sudah terkumpul dan ini akan membolehkan pihak berkenaan melaksanakan strategi membasmi kemiskinan dengan serta merta; dan
3. Untuk melaksanakan plan tindakan yang komprehensif bagi pembasmian kemiskinan, sebuah agensi telah pun disarankan daripada kaji selidik berkenaan untuk ditubuhkan bagi menangani isu-isu kemiskinan di Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Pehin Pengerusi, pada masa ini dapatan-dapatan dari kaji selidik berkenaan sedang diteliti lebih lanjut oleh Majlis Kebangsaan Isu Sosial.

Manakala mengenai dengan perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Idris tadi, iaitu pertama, ialah mengenai dengan tapak perkhemahan *scout*. Perkara ini kalau saya tidak silap telah pun pernah ditimbulkan dalam persidangan dewan di tahun yang lepas, dan perkara itu telah pun diambil perhatian oleh pihak kementerian, dalam mana kementerian

dalam menyambut pada cadangan itu telah pun mengenal pasti kawasan yang difikirkan sesuai untuk dijadikan sebagai satu tapak perkhemahan *scout* bagi membolehkan pergerakan-pergerakan pengakap di negara ini dapat mengadakan kegiatan-kegiatan mereka seperti Jambori dan seumpamanya.

Walau bagaimanapun pihak kementerian telah mengkaji semula mengenai dengan *practicalitynya* ataupun rasional untuk mendapatkan satu tapak yang di bawah kawalan kementerian bagi kemudahan *scout*. Pihak kementerian memikirkan adalah lebih bersesuaian sekiranya tapak yang dikenal pasti oleh kementerian iaitu satu kawasan di Ikas berdekatan dengan Lebu Raya Bandar seri Begawan dan Tutong, untuk diserahkan ataupun dikendalikan oleh satu agensi yang yang benar-benar bertanggungjawab mengenai pengendalian taman dan rekreasi di Negara Brunei Darussalam ini, kerana untuk mengendalikan ataupun mengusahakan tapak yang begitu besar memerlukan peruntukan-peruntukan dan tenaga-tenaga yang diperlukan bagi memulihara dan untuk menyelenggarakan.

Jadi dalam hal ini pihak kementerian telah pun membuat keputusan untuk merundingkan dengan agensi-agensi yang berkenaan dalam kerajaan khususnya Jabatan Alam Sekitar, Taman dan Rekreasi, di Kementerian Pembangunan untuk bagaimana cara yang lebih praktikal dan lebih rasional ke arah mengendalikan kawasan ataupun *park* yang dimaksudkan itu nanti. Insyaa-Allah apabila satu keputusan telah pun dibuat, ianya akan disampaikan kepada pihak Pengakap ataupun Persatuan

Pengakap Negara Brunei Darussalam. Dan sehubungan itu juga Kementerian adalah sangat-sangat mengalu-alukan bagi pihak Persatuan Pengakap Negara Brunei Darussalam untuk memberikan input kepada kementerian mengenai dengan perkara-perkara ataupun kemudahan-kemudahan yang diperlukan untuk diadakan ataupun disediakan di taman ataupun park berkenaan itu nanti.

Mengenai dengan pertanyaan apakah pencapaian dan hasil yang telah pun dibuahkan oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan ke arah pembangunan belia-belia Negara Brunei Darussalam melalui projek-projek seperti yang ada di negara kitani seperti Program Belia Cinta Tanah Air.

Alhamdulillah, perkara tersebut telahpun secara langsung ataupun tidak langsung telah pun diberikan penjelasan oleh Yang Berhormat Dato Paduka Haji Puasa yangmana Yang Berhormat Dato Paduka Puasa telahpun memberi pujian ataupun satu *commentation* kepada Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan mengenai dengan program-program yang diselenggarakan oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan kearah membangun dan mengasuh tenaga-tenaga belia yang merupakan sebagai aset yang berharga di Negara Brunei Darussalam ini untuk menjadi warga yang benar-benar akan dapat menyumbang secara positif kepada pembangunan dan kemajuan negara.

Dan mereka itu juga nanti, ada juga merupakan sebagai pemimpin negara dimasa akan datang. Dan untuk mengasuh

tenaga yang begitu berharga kepada negara ini Kementerian Belia dan Sukan akan berterusan melaksanakan program-program pembangunan belia di negara ini. Malahan kearah untuk menggerakkan program-program yang lebih berkesan, Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan juga telahpun berusaha untuk mengambilkira ataupun melibatkan kaum belia di negara ini untuk memberikan *inputs* ataupun pemikiran-pemikiran mengenai dengan program-program yang mereka perlukan ataupun yang mereka harapkan untuk dapat diungkayahkan oleh pihak Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan bagi memenuhi aspirasi dan keperluan mereka.

Sebab kementerian ini berpendapat kearah mengasuh dan membimbing para belia kita, kita perlu memahami aspirasi dan dan keperluan mereka, jangan sampai program-program yang kita aturkan dan rancangkan itu adalah sesuatu yang tidak mendapat sambutan kepada mereka. Ini dapatlah ketani istilahkan nya ketani orang Brunei, ketani orang tua-tua sukakan Belutak tapi kan diberikan kepada orang muda, orang muda kurang berminat sebab mereka berminat kepada *beef burger* ataupun *frankfurter*. Jadi dengan sendirinya usaha-usaha kita itu tidak akan terbaloi dan tidak akan dapat membuahakan hasil seperti yang dihasratkan. Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Ada lagi Ahli-Ahli Berhormat yang lain? Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor.

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor: Terima kasih Yang

Berhormat Pehin Pengerusi. Biskaola menyokong apa yang disentuh oleh rakan sejawat tadi iaitu mengenai dengan masalah membantu orang-orang daif dan orang kurang upaya. Sebagaimana yang diselenggarakan oleh 4 agensi kerajaan iaitu seperti yang disebutkan tadi Jabatan Daerah, Yayasan Sultan Haji Hassanah Bolkiah, Majlis Ugama Islam dan syarikat-syarikat swasta.

Masalah ini ditimbulkan untuk memohon kebenaran khas untuk mendapatkan tanah TOL tidak juga berjaya kerana sesuatu sebab yang tidak membolehkan. Jadi, dalam perkara ini, ini adalah satu isu yang berterusan yang akan difikirkan oleh Jabatan Daerah khususnya dan golongan-golongan yang lain telah pun memberikan kerjasama untuk membina, membuat dan membaiki kediaman orang-orang ini. Tetapi ianya tidak membolehkan dengan sebab-sebab dan syarat-syarat yang ianya tidak mempunyai tanah dan beberapa perkara yang tidak mengizinkan untuk membuat dan membaiki rumah tersebut.

Jadi apakah langkah-langkah yang harus diambil atau perkara yang harus disalurkan kepada golongan ini dalam jangka masa yang panjang kerana ianya akan menjadi isu yang sukar untuk dilaksanakan. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Yang Berhormat Orang Kaya Maha Bijaya Awang Haji Othman bin Uking.

Yang Berhormat Orang Kaya Maha Bijaya Awang Haji Othman bin Uking: Terima Kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Kaola hanya ingin menyampaikan sedikit secara ringkas iaitu keperluan Kompleks Sukan di Tutong. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh. Kompleks Sukan Daerah Tutong telah pun siap dibina dan sebahagiannya telah boleh digunakan. Terima kasih kepada pihak yang berkenaan khususnya Kementerian Belia dan Sukan.

Memandang sambutan orang ramai iaitu belia-belia begitu rancak dan menggalakkan jadi keperluan lain adalah diperlukan seperti lampu untuk padang bola iaitu untuk kemudahan bermain di waktu malam, kerusi-kerusi penonton (grandstand) berserta atapnya, asrama (hostel) dan lain-lain kemudahan yang bersangkutan.

Pada pertengahan majlis ini sangatlah mustahak dan sangat-sangat diperlukan supaya ia sejajar dengan perkembangan Daerah Tutong membangun dan berkembang mengikut peredaran masa kini. Selain itu dengan adanya kemudahan yang lengkap, tempat ini iaitu Kompleks Sukan Tutong boleh juga digunakan apabila ada temasya sukan dari peringkat kebangsaan dan serantau. Sekian Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad dari Temburong.

Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi dan Ahli-Ahli Yang Berhormat. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh dan salam sejahtera. Kaola menyokong beberapa perkara yang disuarakan oleh Ahi-Ahli Yang

Berhormat mengenai dengan bantuan perumahan bagi orang miskin dan daif. Dalam mengongsikan pengalaman kaola dalam perkara ini, Ketua-Ketua Kampung telah melapurkan kepada pihak-pihak yang berwajib akan rumah kediaman orang-orang daif dan susah di kampung masing-masing dengan borang yang lengkap diisi bersama dengan dokumen yang diperlukan.

Sehubungan dengan itu, Alhamdulillah Yang Berhormat Pehin Pengerusi, pemeriksaan lawatan dari pegawai-pegawai pihak yang terlibat telah dibuat dan berjanji bantuan akan dibuat kurang dari satu tahun. Kaola mengambil contoh kalau di Temburong ialah bulan Mac 2009 dan sehingga kini belum juga dapat dilaksanakan. Adakah kita tidak boleh melaksanakannya seperti yang dijanjikan di dalam TPOR? Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Ada lagi Ahli-Ahli yang lain? Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha bin Abd. Rauf dari Daerah Tutong.

Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha bin Abd. Rauf: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh. Bismillahir Rahmanir Rahim. Kaola sesungguhnya menyokong apa yang dimukadimah oleh Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan. Disini kaola ada 2 perkara yang dikemukakan:-

1. ialah supaya dibina satu Pusat Pembangunan Belia di daerah Tutong.

Yangmana perkara ini kalau kita melihat di daerah-daerah lain sudah ada terutama sekali di Daerah Brunei dan Muara. Jadi kaola berfikir bahawa Daerah Tutong memang sudah banyak projek, namun demikian, Daerah Tutong juga memohon supaya dibina satu bahagian pembinaan Kompleks Pembangunan Belia; dan

2. Kalau kita melihat bahawa hal kebudayaan ini sesungguhnya skopnya cukup luas. Jadi kaola bertanya sejauh ini, apakah Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan mempunyai rancangan supaya mengembanguaskan hal kebudayaan ini. Sepertimana peribahasa melayu, "mengenal pokok daripada daunnya, mengenal bangsa daripada budayanya". Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Yang Berhormat Pehin Menteri, silakan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Draja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Nampaknya bertubi-tubi soalan yang diterima, insya-Allah akan cuba dijawab apa ni setiap-setiap soalan yang dikemukakan. Berbalik kepada isu rumah orang-orang daif ini jadi untuk penjelasan lebih lanjut. Walaupun pada masa ini Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di Pertuan Negara Brunei Darussalam

tidak mempunyai projek ataupun skim yang khas atau khusus mengenai

penempatan orang-orang daif seperti yang dibincangkan dalam dewan ini sebentar tadi. Kementerian Belia dan Sukan memang dari masa ke semasa mempunyai tempat ataupun perumahan bagi menempatkan mereka yang memerlukan penempatan rumah termasuk daripada golongan daif seperti yang dibincangkan pada masa ini.

Dan dewasa ini, Kementerian Belia dan Sukan dibawah Jabatan Pembangunan Masyarakat, mempunyai beberapa blok flat di Kampung Sumbiling dekat Subok sana, yangmana ia digunakan bagi penempatan-penempatan sementara bagi mereka yang ataupun orang-orang yang memerlukan penempatan perumahan sama ada mereka itu adalah mangsa kebakaran ataupun mangsa bencana alam dan juga bagi penempatan-penempatan disebabkan mereka memerlukan tempat rumah. Maka ini adalah juga dibukakan ataupun diberikan kepada golongan-golongan seperti yang dibincangkan itu.

Mengenai dengan perkara yang dibincangkan iaitu sejak beberapa tahun ada pernah ditimbulkan ataupun dibincangkan mengenai dengan untuk mengadakan satu projek bagi rumah untuk orang-orang daif ini. Sebenarnya perkara tersebut adalah diambil perhatian yang serious oleh pihak kerajaan dan memang ada satu jawatankuasa yang telah pun ditubuhkan mengenai perkara tersebut. Insya-Allah Kementerian Belia dan Sukan akan menimbulkan atau membangkitkan semula perkara-perkara yang ditimbulkan itu bagi langkah-langkah ataupun penyelesaian-penyelesaian yang awal dapat dilaksanakan, insya-Allah.

Mengenai dengan persoalan ataupun cadangan bagi mengadakan satu Pusat Perkembangan Belia di Daerah Tutong seperti yang disuarakan oleh Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera sebentar tadi, yang sebenarnya Kementerian Belia dan Sukan mempunyai perancangan untuk membangun sebuah lagi Pusat Pembangunan Belia diluar daripada Daerah Brunei dan Muara iaitu ianya telahpun dikenalpasti di Daerah Tutong. Malahan tapak untuk Pusat Pembangunan Belia tersebut telahpun dikenalpasti iaitu kalau tidak silap ialah di kawasan yang digelar Bukit Pasir iaitu berdekatan dengan Telisai dan bagi tujuan tersebut, pihak kementerian telahpun mengambil langkah-langkah, pertama ialah untuk mendapatkan tapak dengan pihak Perancang Bandar dan Desa dan juga bagi untuk mendapatkan peruntukan bagi pelaksanaan Pusat Pembangunan Belia tersebut.

Dan pihak Kementerian Belia dan Sukan adalah memberikan satu perhatian yang berat mengenai dengan perkembangan ataupun pembangunan belia-belie di negara ini, iaitu melalui pemberian kemahiran-kemahiran melalui latihan-latihan dan kursus-kursus seperti yang diberikan oleh Pusat Pembangunan Belia yang ada pada masa ini. Dan ianya adalah bertujuan bagi membantu seperti yang saya katakan tadi, kepada belia-belie yang tidak dapat meneruskan pelajaran mereka diperingkat akademik yang tinggi. Kerana mereka ini perlu juga diberikan kemahiran-kemahiran untuk membolehkan mereka untuk mendapatkan pekerjaan sama ada bekerja dengan pihak-pihak swasta ataupun untuk membuat perniagaan mereka sendiri.

Dan kita mempunyai bukti yang kukuh kerana dengan cara memberikan kemahiran-kemahiran kepada golongan belia-belie berkenaan, mereka berjaya untuk keluar daripada masalah pengangguran dan juga daripada masalah kemiskinan sepertimana yang saya nyatakan seperti pengalaman di Pusat Pembangunan Belia yang ada di Daerah Brunei dan Muara sejak ianya ditubuhkan tahun 1996 hingga sekarang, ianya telahpun menghasilkan 1,700 lebih kaum belie yang diberikan latihan dengan berbagai-bagai latihan dan kemahiran.

Dan daripada jumlah tersebut, 71% daripada mereka telahpun dapat bekerja dengan pihak swasta ataupun bekerja dengan mengadakan perniagaan sendiri dan lebih kurang dari 2% daripada mereka dapat melanjutkan pelajaran mereka. Maka dari sana adalah terbukti bahawa belie-belie ini jika mereka diberikan kemahiran dan kepandaian, akan dapat menjamin masa depan mereka dan akan dapat membantu mereka keluar daripada masalah pengangguran dan juga daripada belenggu kemiskinan. Sebab kita berpegang kepada pepatah melayu, jika seseorang itu diberikan makanan, ianya akan dapat makan sehari ini sahaja, tetapi kalau seseorang itu diberikan pancing, ia akan dapat memancing ikan dan akan dapat memakannya pada setiap masa diperlukannya.

Dan insya-Allah, Pusat Pembangunan Belia yang dicadangkan di Daerah Tutong itu akan disegerakan pelaksanaannya dan kursus-kursus yang akan diberikan di Pusat berkenaan bukan sahaja mengenai dengan kursus-kursus yang sedang berjalan pada masa ini, tapi juga mengambilkira mengenai

dengan keperluan kepada industri-industri minyak dan gas termasuk *methanol* yang ada di Daerah Tutong dan di Daerah Belait. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat. Disini saya ingin sedikit memberikan pandangan sebagai *thinking aloud* mengenai dengan khemah pengakap itu. Jadi saya berpendapat apakiranya setelah tapaknya dikenalpasti dan difikirkan dinilai sebagai sesuai, apakiranya kalau Ahli-Ahli Kesatuan Pengakap dilibatkan dari awal-awal lagi untuk sebagai misalan membersihkan atau mendirikan struktur-struktur dari bahan-bahan tempatan yang diramu dari hutan-hutan disekelilingnya. Kerana kita sering kali melihat dalam program-program televisyen bila diadakan pekhemahan atau jambori secara rasmi, Ahli-Ahli Pengakap sungguh giat membina bermacam-macam *structures* yang menggunakan bahan-bahan tempatan.

Jadi kalaulah sesuai difikirkan, diadakan satu *on-going work program* bagi Kesatuan Pengakap untuk mengusahakan tempat itu sambil juga mendapat pertolongan dari seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi, agensi-agensy yang berkemampuan dan mempunyai pegawai dan kakitangan untuk menyelenggarakannya. Jadi ini merupakan satu usaha yang akan meninggikan lagi mutu ketrampilan atau *skills* Ahli-Ahli Pengakap secara berterusan bukan sekali-sekala sahaja bila ada *formal camp* atau jambori barulah ternampak Ahli-Ahli Pengakap giat bekerja di khemah-khemah itu. Sekian, ini sebagai pendapat saya sahaja. Silakan Yang Berhormat Dato Haji Idris.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Idris bin Haji Abas: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Terima kasih diatas komen yang diberikan if I can komen to respon to that one, sebenarnya bagi pihak Persatuan Pengakap sangat-sangatlah mengalu-alukan kalau dapat Pasukan Pengakap mengambil bahagian dalam proses pembinaannya. Memang dari dulu-dulu pun sudah biskaola mencadangkan sedemikian supaya pihak Persatuan Ahli-Ahli Pengakap diberikan *opportunity* untuk sama-sama membina dan merancang untuk persediaan-persediaan tersebut. Malah biskaola juga bersedia untuk menyediakan pekerja-pekerja untuk *what do you call*, untuk jadi *caretaker* sebenarnya tempat demikian. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Goh.

Yang Berhormat Pehin Kapitan Lela Diraja Dato Paduka Awang Goh King Chin: Yang Berhormat Pehin Pengerusi dan Ahli-Ahli Yang Berhormat. Kaola cuma ada satu soalan sahaja. Jika terdapat bencana alam yang berlaku di luar negara, Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia akan mengambil berat dengan menubuhkan satu badan untuk membantu bangsa berkenaan. Orang ramai dengan ikhlas menghuraikan derma melalui badan ini. Untuk itu kaola fikir orang-orang ramai perlulah tahu bagaimana derma yang dikutip itu disalurkan?. Adakah dalam bentuk barang-barang keperluan makanan atau ubat-ubatan dan lain-lain. Jikalau boleh Menteri yang berkenaan perlulah melaporkan kepada orang-orang yang menderma. Tujuannya

untuk menggalakan wang derma tersebut di salah gunakan. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih mungkin Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan ingin mahu memberikan pandangan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Diraja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Pertama, kaola akan merespon mengenai dengan bantuan bencana alam yang diberikan kepada mangsa-mangsa di luar negara. Apa yang diamalkan pada ketika ini ialah bantuan-bantuan yang diberikan kepada mangsa-mangsa bencana alam di luar negara adalah dalam bentuk kewangan ataupun dalam bentuk *cash* kerana kita memikirkan adalah lebih baik bagi bantuan-bantuan itu disalurkan dalam bentuk kewangan melalui Kedutaan-Kedutaan kita di luar negara untuk disampaikan kepada badan-badan yang bertanggungjawab pada menyelenggarakan ataupun menangani masalah bencana alam di negara yang terjejas.

Sebab melalui dengan kewangan itu, maka kita mengkhususkan ataupun mematalamatkan bantuan-bantuan itu untuk digunakan bagi kerja-kerja pembangunan semula kawasan-kawasan yang terjejas di negara-negara yang menghadapi bencana alam tersebut. Dan dengan cara menyalurkan bantuan-kewangan itu juga akan mengurangkan dari segi permasalahan kita untuk menghantar *in be consignment* ataupun dalam bentuk barangan yang

begitu banyak dan akan memakan belanja kepada negara-negara yang terjejas.

Dan kaola ingin menjawab kepada perkara-perkara yang ditimbulkan tadi mengenai dengan kemudahan-kemudahan yang terdapat di Kompleks Sukan di Daerah Tutong. Yang sebenarnya Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan adalah memberikan perhatian kearah untuk melengkapkan ataupun *mengupgrade* kemudahan-kemudahan sukan yang terdapat di kompleks-kompleks Sukan di bawah kawalan Kementerian ini seperti Kompleks Sukan Tutong dan termasuk juga di Kompleks Sukan Daerah Temburong dan juga Kompleks Sukan Mumong yang terdapat di Belait. Dan insya-Allah dengan peruntukkan yang diberikan kepada Kementerian bagi tahun 2011/2012 iaitu lebih kurang berjumlah \$8 juta bagi *mengupgrade* ataupun meningkat taraf kemudahan-kemudahan sukan di negara ini, maka kerja-kerja menaik taraf ataupun menambah kemudahan-kemudahan seperti yang disuarakan oleh Yang Berhormat itu tadi akan dapat dilaksanakan. Insya-Allah.

Dan kaola juga ingin membuat *respon* mengenai dengan kompleks ataupun tempat perkhemahan pengakap seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Idris bin Haji Abas tadi yangmana kementerian sangat mengalu-alukan bagi penglibatan dan kerjasama bagi Persatuan Pengakap untuk mereka *imput* kearah memastikan taman ataupun *park* yang dihasratkan untuk kegiatan-kegiatan pengakap itu akan dapat memenuhi aspirasi ataupun kehendak-kehendak Persatuan Pengakap dan ianya menjadikan

sebagai satu taman yang sempurna yang mempunyai kemudahan-kemudahan seperti yang diperlukan untuk kegiatan-kegiatan pengakap dan juga bagi orang ramai di negara ini. Dan saranan Yang Berhormat Pehin bagi melibatkan bagi Ahli-Ahli Persatuan Pengakap untuk mengerjakan dari segi pemeliharaan kebersihannya dan seumpamanya kepada *park* ataupun taman itu nanti adalah satu cadangan yang dialu-alu. Dan cara yang demikian akan menjadikan Ahli-Ahli Pengakap di negara ini akan menjadikan warga yang lebih bertanggungjawab yang mempunyai *sense of belonging and sense of bright* kepada pergerakan mereka. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih oleh kerana nampaknya tidak ada lagi Ahli-Ahli Yang Berhormat mahu bercakap, maka Tajuk **SL01A-** Jabatan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan diluluskan menjadi sebahagian dari Jadual.

Jurutulis: Tajuk SL01A - Jabatan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Yang Berhormat Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat oleh kerana kita akan menghabiskan perbincangan hari ini awal daripada biasa kelmarin saya ada menyatakan pukul 11.30. Pada waktu itu saya berfikir jemputan yang beristiadat itu ialah untuk pukul 2.30 rupanya untuk pukul 2.00. Jadi sekarang baiklah kita berehat sebentar dalam $\frac{1}{2}$ jam dan menyambung semula kemudian.

(Mesyuarat Berehat Sebentar)

Yang Di-Pertua: Ahli-Ahli Yang Berhormat. Mesyuarat Jawatankuasa tadi sudah kita tangguhkan. Sekarang Persidangan Majlis Mesyuarat Negara juga ditangguhkan untuk berehat selama lebih kurang 30 minit. Terima kasih.

(Majlis Mesyuarat Ditangguhkan)

(Majlis Bersidang Sebagai Jawatankuasa)

Yang Berhormat Pengerusi: Bismillahir Rahmanir Rahim, Ahli-Ahli Yang Berhormat sekarang majlis mesyuarat bersidang sebagai jawatankuasa sepenuhnya. Sebentar tadi Tajuk SL01A – Jabatan Kementerian Kebudayaan Belia dan Sukan telah selesai dibincangkan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual. Sekarang kita beralih pada Tajuk SL02A – Dewan Bahasa dan Pustaka.

Jurutulis: SL02A – Dewan Bahasa dan Pustaka.

Yang Berhormat Pengerusi: SL02A – Dewan Bahasa dan Pustaka saya bukakan untuk perbincangan. Yang Berhormat Haji Shafiee.

Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee bin Ahmad: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi, saya cuma ada satu cadangan untuk dikemukakan bahawa di Mukim Liang terdapat pada masa ini sebanyak 6 buah sekolah dan Alhamdulillah sedikit masa lagi sebuah sekolah menengah akan wujud di Kampung tersebut, sebagai sumber pembelajaran anak bangsa di kawasan tersebut dan kawasan pendalam di Daerah Belait. Di samping itu

pertumbuhan bilangan penduduk di mukim dan Kampung juga mendorong ke arah cadangan yang saya akan utarakan ini. Saya sukacita mencadangkan supaya sebuah Khutub Khanah akan dapat diadakan bagi menampung keperluan pembacaan masyarakat umum di kawasan Mukim Liang dan juga kawasan-kawasan di sekitarnya selain daripada Khutub Khanah yang ada iaitu Khutub Khanah yang bergerak ke sekolah-sekolah. sekian terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat. Ada lagi Ahli-Ahli lain. Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha, silakan.

Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha bin Abd Rauf: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi, Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh. Kaola ada 2 perkara:-

1. Dalam keluaran Pelita Brunei pada 16 Oktober 2010, Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan telah melancarkan Bulan Bahasa. Anjuran Dewan Bahasa dan Pustaka (DPB), kaola sesungguhnya tertarik atas seranan Yang Berhormat Pehin yang mana menekankan penggunaan Bahasa Melayu di semua peringkat seperti pihak kerajaan, swasta, Institusi Pengajian Tinggi, Pertubuhan, Persatuan Rakyat serta penduduk di negara ini pada mendaulatkan Bahasa Melayu ibundanya sendiri. Yang Berhormat Pehin, apa yang kaola

timbulkan di sini bahawa sejauh mana penggunaan Bahasa Melayu ini dikalangan yang terlibat sama mendaulatkannya terutama sekali warga Perkhidmatan Awam yang sentiasa berdepan dengan orang ramai;

2. Apakah Jabatan Dewan Bahasa ada mempunyai penilaian atau rujukan sepanjang Bulan Bahasa ini sama ada berkesan atau sebaliknya?; dan
3. Selain Bulan Bahasa ini apakah langkah atau rancangan pada memperkasakan Bahasa Melayu ini selaras seperti mana yang termaktub dalam Perlembagaan Negara Brunei Darussalam.

Yang kedua Pehin kalau melihat mengenai dengan gaji Pengarah Dewan Bahasa dan Pustaka nampaknya \$40,800.00 pada tahun 2011/2012, tetapi pengarahnya \$59, 520.00, apakah timbalannya pulang tinggi. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Yang Berhormat Pehin Menteri silakan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Diraja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Itu mengenai dengan saranan yang dibuat oleh Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee, untuk mengadakan Perpustakaan di Mukim Liang, Perkara ini adalah diambil perhatian, sememangnya adalah menjadi matlamat Dewan Bahasa dan Pustaka untuk memperbanyakkan bagi mengadakan perpustakaan-perpustakaan di tempat-tempat awam khususnya di Kawasan-

Kawasan Perumahan Awam, dan dari masa ke semasa Dewan Bahasa dan Pustaka adalah membuat penelitian akan keperluannya untuk mengadakan perpustakaan-perpustakaan yang dimaksudkan itu. Sebab kementerian ada sedar bahawa Dewan Bahasa dan Pustaka berperanan ke arah menjana masyarakat yang berilmu, menjana masyarakat yang berpengetahuan dan menjana masyarakat yang mempunyai budaya membaca, kerana dalam pembangunan negara pembacaan, pengetahuan dan ilmu itu adalah sangat diperlukan dikalangan rakyat dan penduduk untuk dapat membangun bangsa dan negara dan Dewan Bahasa dan Pustaka dapat berperanan ke arah itu.

Mengenai dengan seranan Yang Berhormat ataupun soalan Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Jaya Putera iaitu mengenai dengan sejauh mana penggunaan Bahasa Melayu di Negara Brunei Darussalam. Sememangnya Bahasa Melayu di Negara Brunei Darussalam seperti yang kita sedia maklum sudah termaktub dalam Perlembagaan Negara Brunei Darussalam adalah merupakan sebagai Bahasa Rasmi Negara. Malahan di dalam perlembagaan juga mengangkat martabat Bahasa Melayu itu dengan mengadakan peruntukkan itu dalam mana dapat percanggahan ataupun sebarang pertengkelingkahan mengenai dengan teks Bahasa Melayu dan Bahasa Inggeris perlembagaan itu maka teks Bahasa Melayu itulah yang akan dipakai, maka di sini menunjukkan kepada kita akan kedudukan kedaulatan dan martabat Bahasa Melayu itu di Negara Brunei Darussalam.

Dan sememangnya penggunaan Bahasa Melayu bukan sahaja di Negara Brunei Darussalam bahkan juga di negara-negara ataupun gagasan negeri-negeri melayu di rantau ini menghadapi cabaran. Cabaran yang dihadapi ialah melalui globalisasi dan melalui ICT dan juga kita melihat bahawa Bahasa Melayu di Brunei Darussalam juga menghadapi hambatan-hambatan dan cabaran terutama sekali disebabkan meluasnya penggunaan SMS ataupun pesanan ringkas dalam mana bahasa-bahasa sudah tidak memakai Bahasa Melayu Standard tetapi menggunakan ringkas ataupun Bahasa Rojak dan ini serba sedikit dapat menjejaskan penggunaan Bahasa Melayu di Negara Brunei Darussalam.

Maka atas kesedaran itulah Kementerian Belia dan Sukan melalui Dewan Bahasa dan Pustaka menghidupkan kembali Bulan Bahasa dengan harapan Bulan Bahasa itu akan dapat mengangkat semula akan martabat dan seterusnya penggunaan Bahasa Melayu secara meluas di Negara Brunei Darussalam dan dapat mengimbangi dengan kemasukan-kemasukan cabaran seperti yang dinyatakan tertutama sekali dalam penggunaan SMS di negara ini.

Sebab seperti yang kita sedia maklum Bahasa menunjukkan Bangsa dan ianya juga merupakan Jiwa Bangsa dan Hilang Bahasa, hilang Bangsa maka kita tidak mahu Bahasa Melayu di Negara Brunei Darussalam ini adalah terhakis ataupun menurun disebabkan oleh cabaran-cabaran globalisasi dan disebabkan oleh kurang pekanya jika generasi muda dalam penggunaan Bahasa

Melayu secara meluas secara penggunaan Bahasa Melayu yang betul di Negara ini.

Jadi walaupun pada peringkat ini belum ada kajian-kajian dibuat dari segi mutu ataupun pencapaian penggunaan bahasa di kalangan rakyat dan penduduk. Tapi apa yang dapat kita perhatikan diakui terdapat penurunan sebab melalui kalangan kegiatan-kegiatan peraduan menulis surat, menulis memo, maka didapati kekurangan kemahiran di kalangan pegawai ataupun kakitangan kerajaan dalam menggunakan bahasa yang betul dalam menulis surat dan membuat memo dan ini menunjukkan bahawa kita perlu meningkatkan mutu dan kualiti penggunaan Bahasa Melayu di Negara Brunei Darussalam.

Dan memang untuk mengangkat bahasa itu, bukan hanya setakat dari segi saranan-saranan tetapi ianya perlu didokong dan disokong dengan kegiatan-kegiatan, perancangan-perancangan dan projek-projek yang dapat melibatkan penyertaan orang ramai di negara ini. Jadi kearah itu, Dewan Bahasa dan Pustaka mengunyahkan berbagai-bagai projek bahasa, bukan hanya dikhaskan sewaktu bulan bahasa tetapi juga disepanjang tahun dan setiap masa bagi menggalakkan orang ramai di negara ini menggunakan bahasa melayu secara meluas dan secara teratur. Dan insya-Allah, dengan adanya projek-projek yang berterusan ia akan dapat memberikan galakkan kepada orang ramai, khususnya generasi muda di Negara Brunei Darussalam ini kearah mencintai bahasa dan menggunakan bahasa secara meluas dan betul.

Yang Berhormat Pehin Pengerusi, kaola meminta izin untuk menjawab soalan yang awal yang diajukan oleh Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha, iaitu mengenai dengan budaya. Iaitu apakah perancangan-perancangan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan kearah mengangkat budaya di Negara Brunei Darussalam ini? Sepertimana juga yang kita maklum, budaya memainkan dan memberikan sumbangan yang sangat penting dalam kehidupan berbangsa dan bernegara. Ianya memberikan warna dan keindahan, kemurnian dan kesopanan dalam kehidupan bermasyarakat dan bernegara. Budaya juga menyumbang kepada perpaduan dan kesatuan berbangsa. Tanpa budaya, sesuatu bangsa tidak kenali asal usulnya dan menjadikan bangsa dan negara tidak mempunyai identiti yang unggul dan tersendiri. Ini akan menjadikan bangsa itu bangsa pelarian dan *confuse* yang sentiasa mencari identitinya.

Jadi dalam konteks Negara Brunei Darussalam, kita mempunyai dasar budaya, yang mana dasar budaya berkenaan, menekankan pada mengukuhkan semangat cinta dan taat setia rakyat kepada bangsa dan negara dan juga kepada konsep Melayu Islam Beraja. Memelihara dan mengembangkan kebudayaan negara sebagai amalan hidup bernegara. Melahirkan dan mengekalkan bangsa Brunei yang berbudaya dan memupuk dan meningkatkan semangat perpaduan demi ketenteraman, keselamatan, kebajikan serta kebahagiaan rakyat.

Dan kearah pengembangan budaya di negara ini, berbagai kegiatan telahpun dilaksanakan oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan melalui bahagian kebudayaan iaitu melalui kegiatan-kegiatan promosi kebudayaan, mengadakan pertandingan lagu-lagu asli, perkembangan seni muzik dan tarian dan lagu tradisional, mengadakan persembahan tradisi kesenian dan kebudayaan di dalam dan di luar negara. Mengadakan penerbitan-penerbitan *fillers* dengan kerjasama RTB dan menerbitkan buku-buku rencana risalah yang berkaitan sejarah, tradisi, budaya dan bahasa bangsa Brunei dan mengadakan kempen-kempen kebudayaan. Dan semua ini adalah akan diadakan secara berterusan. Dalam waktu yang sama, kementerian juga merancang bagi pembinaan sebuah Balai Budaya yang akan menjadi mercu tanda kegemilangan budaya bangsa Brunei, insya-Allah.

Mengenai dengan gaji di antara Penolong ataupun Timbalan Pengarah atau Pengarah seperti yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha tadi, perkara ini akan diteliti dimana kalau betul, ada terdapat kesilapannya itu nanti. Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Ada lagi Ahli-Ahli lain? Yang Berhormat Menteri Kewangan Kedua (II) silakan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Laila Setia Dato Seri Setia Awang Haji Abdul Rahman bin Haji Ibrahim: Bismillahir Rahmanir Rahim, Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi dan kaola

mengucapkan terima kasih diatas ketajaman Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Dato Paduka Awang Haji Muhammad Taha mengenai dengan gaji Pengarah Dewan Bahasa dan Pustaka. Sebenarnya Yang Berhormat Pehin Pengerusi, sebagaimana jua yang berlaku kepada jawatan-jawatan yang kosong, kerajaan telah memutuskan mana-mana jawatan yang kosong, kita hanya akan memberikan gaji kira-kira 6 bulan, mengambil kira proses-proses lantikan dan sebagainya. Tapi apabila ianya diisi secara tetap.

Insya-Allah perkara itu akan dibayar secara sepenuhnya. Itu saja Yang Berhormat Pehin Pengerusi yang mengapa ia \$40 ribu itu, yang kaola difahamkan semasa membuat budget ini, Pengarah Dewan Bahasa dan Pustaka adalah masih dipangku. Jadi sebab itulah ianya diberikan hanya separuh 6 bulan gaji daripada yang sepenuhnya. Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-Ahli Yang Berhormat, oleh kerana tidak ada lagi Ahli-Ahli yang lain mahu bercakap, maka Tajuk SL02A – Dewan Bahasa dan Pustaka, diluluskan menjadi sebahagian daripada Jadual.

Jurutulis: Tajuk SL02A – Dewan Bahasa dan Pustaka, dijadikan sebahagian daripada Jadual. Tajuk SL03A – Jabatan Belia dan Sukan.

Yang Berhormat Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat Tajuk SL03A – Jabatan Belia dan Sukan, saya bukakan untuk dibahaskan. Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor.

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi, di sini kaola akan menimbulkan dua perkara di Jabatan Belia dan Sukan. Di mana di negara kita Brunei Darussalam khususnya dalam bidang sukan memanglah amat-amat digemari oleh belia-belia di negara ini. Jadi melihat keadaan ini, yangmana ketika ini belia-belia masih menghargai dan mengkehendaki gelanggang-gelanggang dan tempat-tempat permainan.

Jadi apa yang ingin kaola timbulkan supaya penduduk-penduduk di kawasan Kampung Air khususnya yangmana dapat difikirkan supaya penduduk-penduduk di Kampung Air ini akan dapat dibuat gelanggang permainan, misalnya gelanggang permainan futsal dan juga gelanggang permainan sepak takraw. Begitu juga terdapat kampung-kampung di Daerah Brunei Muara ini ada kampung-kampung yang tidak mempunyai sebuah sekolah. Jadi belia-belia di kampung itu tidaklah mempunyai tempat yang khusus untuk mengadakan permainan. Jadi begitu juga saya cadangkan supaya kampung-kampung yang tidak mempunyai sebuah sekolah ini, supaya dibuat gelanggang permainan iaitu seperti gelanggang futsal dan gelanggang sepak takraw.

Yang kedua, mengenai dengan kejayaan Jabatan Belia dan Sukan, baru-baru ini telahpun berjaya, mengenai dengan penempatan Belia Cinta Tanah Air yang telah ditempatkan di mukim-mukim yang terpilih di daerah-daerah negara ini, yang mana melihat daripada sambutan dan minat daripada belia-belia yang ditempatkan di mukim-mukim, nampaknya amat menggalakkan sekali, yang mana belia-belia

dapat menimba ilmu, pengetahuan serta pengalaman yang terdapat di luar daerah-daerah masing-masing. Khususnya bagi mengetahui sendiri sikap-sikap, budaya, pembuatan kraf tangan, masakan tradisi-tradisi, mengetahui permainan tradisi dan juga memahami cara hormat-menghormati dalam keluarga. Dan juga belia-belia merasa sendiri dan membuat sendiri, melalukan sendiri aktiviti-aktiviti yang dibuat sepanjang aktiviti yang ditempatkan di mukim-mukim. Jadi abis kaola mencadangkan supaya penempatan belia ini, program ini dipanjangkan atau dilanjutkan kepada belia-belia sewaktu cuti sekolah khususnya. Jadi untuk diberi

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor: Kepada belia-belia sewaktu cuti sekolah khususnya. Jadi untuk diberi peluang kepada penuntut-penuntut dan anak-anak sekolah. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman Ahad dari Temburong.

Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad: Terima kasih, Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Kaola akan menimbulkan dua perkara di dalam dewan yang mulia ini:-

1. Adalah dipohonkan dan akan dapat pertimbangan daripada Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan supaya beberapa buah gelanggang terbuka bagi sukan yang popular di Daerah Temburong iaitu futsal, takraw, bola jaring dan bola tampar di kawasan kompleks sukan Temburong yang kaola maklumi mempunyai kawasan

30 hektar. Maka keperluan gelenggang terbuka bagi sukan-sukan tersebut adalah diperlukan. Pada masa ini beberapa buah gelenggang terbuka yang terdapat di beberapa buah kampung di Temburong adalah diatas bantuan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan. Dan mengharapkan supaya ianya dapat diperbesarkan dan dipelihara dari masa ke semasa; dan

2. Yang Berhormat Pehin Pengerusi, dalam merujuk di Mesyuarat Pertama Dari Musim Permesyuaratan Keenam, di dewan yang mulia ini, kaola ada menyuarakan mengenai dengan lampu-limpah dapat di adakan di Padang Kompleks Sukan Batu Apoi. Yangmana perkara ini sudah di ambil maklum oleh Kementerian Belia dan Sukan. Yang kaola tanyakan, apakah kedudukannya mengenai perkara ini. Sekian Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Terima kasih.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Yang Berhormat Menteri Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, silakan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Diraja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Kaola akan menjawab pertanyaan ataupun soalan daripada Yang Mulia Awang Haji Sulaiman Ahad dahulu.

Mengenai dengan lampu-limpah di Kompleks Sukan Temburong. Sememangnya isu lampu-limpah ini telahpun pernah ditimbulkan di dalam dewan yang mulia. Dan

pihak Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan melalui Jabatan Belia dan Sukan telahpun mengambil langkah-langkah ke arah untuk mengatasi ataupun menyelesaikan masalah yang ditimbulkan. Dan Alhamdulillah, satu kajian sebut-harga telahpun dibuat ataupun untuk bagi anggaran untuk melaksanakan kerja-kerja bagi mengadakan lampu-limpah di Kompleks Sukan Temburong yangmana akan lebih kurang di anggarkan \$700,000.00. Dan perkara insya-Allah akan dapat dilaksanakan dengan adanya peruntukkan yang akan diberikan kepada Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dalam menaik taraf kemudahan-kemudahan sukan di Negara Brunei Darussalam. Ini termasuklah jua kearah menaik taraf kemudahan-kemudahan sukan yang terdapat di beberapa buah kampung di Daerah Temburong, seperti Kampung Parit, Kampung Piasau-Piasau, Kampung Senukoh, Kampung Negalang, Kampung Puni, Kampung Selangan, Kampung Semabat, Kampung Rataie, Kampung Belais dan Kampung Menengah.

Dan bolehlah kaola menyambat jua pada soalan yang diajukan oleh Yang Berhormat Haji Bakar Mansor iaitu bagi mengadakan kemudahan-kemudahan di kawasan-kawasan Kampung Ayer. Yang sebenarnya, adalah menjadi matlamat Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan perbanyakkan kemudahan-kemudahan sukan di kawasan-kawasan perumahan di Negara Brunei Darussalam ini. Kerana dengan cara demikian dapat memberikan lebih banyak peluang-peluang dan kemudahan-kemudahan bagi kaum belia kita untuk bergiat dalam sukan dan riadah untuk

kesihatan dan juga untuk mencapai taraf sukan yang tinggi.

Dan bukan setakat itu sahaja, sebagai matlamat kementerian untuk mempertingkatkan pencapaian sukan di Negara Brunei Darussalam, Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan telahpun mengunyahkan bagi menyediakan satu calendar tahunan sukan supaya sukan-sukan itu akan disediakan, akan diadakan sepanjang tahun di seluruh negara. Bukan hanya berpusat Brunei dan Muara tetapi juga di daerah-daerah yang lain seperti di Belait, Tutong dan Temburong. Dengan demikian akan dapat melibatkan lagi kaum belia di negara ini untuk bergiat di dalam sukan.

Dan begitu juga Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan akan mengambil langkah-langkah dalam usahanya untuk memperbanyakkan penyediaan tempat-tempat riadah dan sukan di Negara Brunei Darussalam ini dengan mengadakan rundingan-rundingan dengan agensi-agensi yang lain seperti Kementerian Dalam Negeri, Kementerian Pembangunan, Kementerian Pendidikan. Dalam mana kita akan berkongsi sumber kearah untuk menyediakan kemudahan-kemudahan sukan ini. Jadi dengan cara yang demikian akan dapat memaksimumkan peruntukkan-peruntukkan yang ada itu dalam memberikan kemudahan-kemudahan sukan kepada orang ramai di Negara Brunei Darussalam.

Dan pada ketika ini sebagai langkah untuk mempergiatkan lagi penglibatan orang ramai untuk bersukan dan beriadah bagi kesihatan. Maka Kementerian Kebudayaan, Belia dan

Sukan melalui Jabatan Belia dan Sukan telahpun menggunakan kawasan-kawasan yang terdapat di kawasan Stadium Negara Brunei Darussalam ini dengan mengadakan gelenggang-gelenggang sukan seperti netball, futsal, street football dan seumpamanya itu. Dan kita dapat melihat sambutan yang begitu menggalakkan diberikan kepada orang ramai kepada penggunaan gelenggang-gelenggang yang disediakan di kawasan stadium iaitu di kawasan letak kereta.

Maka Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan akan melartakan kemudahan-kemudahan ini akan menggunakan peruntukkan-peruntukkan yang akan diberikan nanti untuk memperbanyakkan kemudahan-kemudahan berkenaan. Dan juga mengadakan rundingan-rundingan dengan agensi-agensi berkenaan ke arah untuk menggunakan sumber-sumber yang terdapat bagi memberikan kemudahan-kemudahan yang dimaksudkan.

Mengenai dengan saranan untuk mengadakan Program Cinta Belia Tanah Air, bukan sahaja waktu sambutan Hari Kebangsaan Negara Brunei Darussalam. Cadangan yang dikemukakan itu adalah satu cadangan sangat di alu-alukan dan pihak kementerian akan mengambil langkah-langkah seterusnya untuk memastikan Program Belia Cinta Tanah Air ini bukan hanya berkisar pada musim Hari Kebangsaan tetapi disepanjang tahun ke arah melibatkan belia-belia di negara ini untuk mempunyai semangat jati diri, cinta kepada negara, cinta kepada raja, cinta pada agama dan pada waktu yang sama juga akan menyatu-padukan kaum belia

di Negara Brunei Darussalam. Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Awang Haji Shafiee.

Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee bin Ahmad: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Saya cuma ada satu perkara untuk diutarakan. Terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih diatas usaha KKBS meningkatkan dan membaik pulih Kompleks Sukan Mumong yang sudah berusia itu. Memandangkan perkembangan dan peningkatan aktiviti-aktiviti sukan disemua peringkat umur di mukim dan kampung di Daerah Belait, yangmana sangat menggalakkan. Saya mencadangkan supaya Jabatan Belia dan Sukan dapat membuat satu penelitian atau tinjauan mengenainya. Dan sekiranya ternyata apa yang saya sebutkan tadi itu positif, maka saya ingin mencadangkan sebuah lagi kompleks sukan yang bersesuaian dan ditempat yang sesuai bagi menampung kehendak para atlet-altet yang saya sebutkan di atas tadi di daerah tersebut. Sekian terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Yang Berhormat Menteri.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Laila Diraja Dato Paduka Awang Haji Hazair bin Haji Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Pehin Pengerusi. Dan saya juga mengucapkan terima kasih di atas saranan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Awang Haji Shafiee tadi. Dan sememangnya Kementerian Kebudayaan,

Belia dan Sukan melalui Jabatan Belia dan Sukan, telahpun memberikan perhatian untuk kemungkinan bagi mengadakan lagi satu kemudahan ataupun kompleks sukan di Daerah Belait disamping kompleks sukan yang ada ini. Dan kawasan ataupun lokasi yang didalam pemerhatian Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan ialah Arena Sukan Seria. Yangmana arena tersebut adalah merupakan sebahagian dari satu ikon dalam perkembangan sejarah sukan di Negara Brunei Darussalam. Dan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan berpendapat bahawa adalah bersesuaian jika Arena Sukan Seria itu dapat dikembangkan semula ataupun dibaik pulih dan untuk digunakan bagi kemudahan-kemudahan sukan. Terima kasih Yang Berhormat.

Yang Berhormat Pengerusi: Terima kasih. Ahli-Ahli Yang Berhormat oleh kerana tidak ada lagi ahli yang mahu bercakap. Maka Tajuk SL03A – Jabatan Belia dan Sukan diluluskan menjadi sebahagian dari Jadual.

Jurutulis: SL03A – Jabatan Belia dan Sukan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Yang Berhormat Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, oleh kerana sudah hamper jam 11.00 pagi. Maka untuk oleh kerana kita semua akan menghadiri majlis yang beristiadat, Persidangan Jawatankuasa ini ditangguhkan dan kita bersidang semula sebentar lagi sebagai Majlis Mesyuarat Negara.

(Mesyuarat Jawatankuasa ditangguhkan)

(Majlis Bersidang semula)

Yang Di-Pertua: Bismillahir Rahmanir Rahim. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan Majlis Mesyuarat Negara ini ditangguhkan dan akan bersidang semula pada hari Sabtu, 7 Rabiulakhir 1432H bersamaan 12 Mac 2011M jam 9.00 pagi. Terima kasih.

(Majlis Mesyuarat Ditangguhkan)